

JELENTÉS

**a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2011. évi
tevékenységéről**

2012. március 31.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS

II. ELŐZMÉNYEK

III. NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS INTÉZMÉNYE

1. A Tanács

2. A Tanács küldetése

3. A Tanács feladatai

4. A Tanács tagjai

5. A Tanács működése

6. A Tanács Titkársága

7. A Tanács működési feltételei

IV. A TANÁCS 2011. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

V. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK ÉS MEGJELENÉSEK

I. BEVEZETÉS

Az Országgyűlés, elismerve a gazdasági és társadalmi párbeszéd szerepét, valamint a sokoldalú konzultációs mechanizmus működtetésének kiépítése érdekében, 2011 júliusában elfogadta a *Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvényt*. A jogszabály értelmében **a Tanács minden év március 31-ig jelentést készít a tevékenységéről, amelyet a Kormány a honlapján nyilvánosságra hoz.**

II. ELŐZMÉNYEK

Magyarország Kormánya nyitott a társadalom valamennyi szférájával történő párbeszédre, egyeztetésre, konzultációra. Ennek jelentőségét már a *Nemzeti Együtműködés Programjának* részét képező Nemzeti Együtműködés Nyilatkozatában is megfogalmazták, mely szerint „*az új kormány együttműködést ajánl a társadalom minden tagjának, a civil és érdekvédelmi szervezeteknek.*” Ennek szellemében került megújításra a társadalmi egyeztetés központi fóruma, és alakult meg 2011. október 11-én a társadalmi párbeszéd központi fóruma, a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (továbbiakban: Tanács).

Egy, a Kormánytól és az Országgyűléstől független testület felállítása közpolitikai célt szolgált. Az érdekegyeztetés rendszere korábban kevésbé hatékony keretek között működött. A széttagolt és párhuzamosan működő, sok esetben egymás feladatköreit illetően is átfedő központi koordinációs egyeztetési fórumok helyett, a társadalom egészét érintő, általános gazdaságpolitikai és szociális kérdéseket megvitató, konzultatív jogkörű tanácsadó testület jött létre.

Az újonnan létrehozott testület az Országos Érdekegyeztető Tanácsot valamint a Gazdasági és Szociális Tanácsot és a Gazdasági Érdekegyeztető Fórumot váltotta fel.

III. NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS INTÉZMÉNYE

1. A Tanács

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács összefogja a társadalom széles rétegeit képviselő szereplőket, úgymint a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseleteket, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek, a tudományos élet, valamint a külön törvény szerinti egyházak képviselőit.

2. A Tanács küldetése

A Tanács az Országgyűléstől és a Kormánytól független testületként konzultációs, javaslattevő és tanácsadói funkciókat lát el. A Tanács égisze alatt megvitatásra kerülnek a gazdaság és a társadalom fejlődését érintő átfogó ügyek, valamint a kormányzati cikluson átívelő nemzeti stratégiák. A Tanács azzal a céllal jött létre, hogy előmozdítsa a harmonikus

és kiegyensúlyozott gazdasági fejlődést, illetve az ehhez illeszkedő szociális modellek kidolgozását és megvalósítását.

3. A Tanács feladatai

A Tanács konzultációs, véleményező és javaslattevő testületként az alábbi feladatokat látja el:

- **nyomon követi és elemzi** az ország társadalmi-gazdasági fejlődését,
- **javaslatokat dolgoz ki** az átfogó makrogazdasági és társadalmi problémák megoldására az Országgyűlés és a Kormány részére,
- **megvitatja** a foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci, a jövedelemelosztást és a társadalom széles körét érintő kormányzati stratégiákat, koncepciókat, illetve a gazdasággal, a foglalkoztatással, a jövedelmek alakulásával, a társadalompolitikával összefüggő alapvető kérdéseket,
- **véleményt nyilvánít** a vállalkozásokat, a foglalkoztatást, illetve a társadalom széles körét közvetlenül érintő tervezett kormányzati intézkedésekről,
- **részt vesz** a jogszabályok és egyéb kormányzati döntések hatásainak feltárásában, amelyről tájékoztatja a Kormányt,
- **konzultációt folytat** az Európai Unióval kapcsolatos stratégiai kérdésekről,
- **megtárgyal** minden olyan nemzetgazdasági vagy társadalompolitikai kérdést, amelyet a Tanács tagjainak kétharmada javaslata alapján a Tanács napirendjére tűz.

Az Országgyűlés elnöke, az országgyűlési bizottságok elnökei, a Kormány vagy a Kormány tagjai a Tanácsot **állásfoglalás vagy vélemény kialakítására kérheti(k) fel**, amelynek a Tanács köteles 30 napon belül eleget tenni. Felkérés esetén **állásfoglalását, illetve véleményét az illetékes országgyűlési bizottság előtt szóban is ismerteti.**

4. A Tanács tagjai

A tanácstagok az őket delegáló szervezet megbízásából tagjai a Tanácsnak. A nyitottság, valamint a széles körű konzultáció elveire alapozva, a Tanács olyan társadalmi egységeket is magában foglal, amelyek korábban nem vettek részt intézményesített egyeztetésekben.

A Tanács tagjai oldalakat alkotnak. A Tanács a következő oldalakból tevődik össze:

1. A Gazdaság Képviselői Oldal

a. Munkáltatói érdekképviselők által delegált tagok:

Dr. Balogh István – Agrár Munkaadói Szövetség

Dr. Zs. Szőke Zoltán – Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége

Szűcs György – Ipartestületek Országos Szövetsége

Dr. Antalfy Gábor – Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviselői Szövetsége

Dr. Vadász György – Magyar Iparszövetség

Nagy Tamás – Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége

Wimmer István – Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Dr. Sárközi György – Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége

Dr. Dávid Ferenc – Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége

b. Kamarák

Dr. Parragh László – Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

Kun Mihály – Magyar Agrárkamara

c. Külföldi és vegyes kamarák közös képviselője

Takács János – Befektetői Tanács

2. A Munkavállalói Oldal

Dr. Borsik János – Autonóm Szakszervezetek Szövetsége

Dr. Kuti László – Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés

Gaskó István – Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája

Pataky Péter – Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége

Palkovics Imre – Munkástanácsok Országos Szövetsége

Varga László – Szakszervezetek Együttműködési Fóruma

3. Civil Oldal

Apró Antal Zoltán

Martényi Árpád

Dr. Kucsera Tamás Gergely

Schulek Csaba

Dr. Szendrei Róbert

4. Tudomány Képviselői Oldal

Dr. Pálkás József – Magyar Tudományos Akadémia

Dr. Török Ádám – Magyar Tudományos Akadémia

Dr. Dávid László – Magyar Tudományos Akadémia

Sándorné Dr. Kriszt Éva – Magyar Rektori Konferencia

Dr. Palócz Éva – Magyar Közgazdasági Társaság

5. Egyházi Oldal

Dr. Beran Ferenc – Magyar Katolikus Egyház

Dr. Kovács I. Gábor – Magyarországi Református Egyház

Dr. Joób Máté – Magyarországi Evangélikus Egyház

Paszternák Tamás – Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége

A Tanács tagjainak megbízatása **négy évre szól**.

A Tanács plenáris ülésén tanácskozási joggal rész vesznek **állandó meghívottként** a miniszterek vagy az általuk kijelölt állami vezetők. A Tanács plenáris ülésén **meghívottként** vesz rész továbbá szintén tanácskozási joggal, a Gazdasági Versenyhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal elnöke vagy elnökhelyettese.

5. A Tanács működése

A **Tanács soros elnöke** látja el a testület üléseinek működtetésével, szervezésével, összehívásával, levezetésével és képviselétével kapcsolatos feladatokat. A Tanács soros elnöke az oldalak képviselői közül kerül ki.

A soros elnökség, az oldalak – törvényben meghatározott sorrendű – rotációja szerint történik. A soros elnököt adó oldalak három havonként váltják egymást. A soros elnökséget betöltő oldal, saját tagjai sorából jelöli a soros elnök személyét.

A Tanács munkáját **plenáris üléseken** végzi. Ezek előkészítésében állandó vagy meghatározott feladattal megbízott, eseti szakmai munkacsoportok működhetnek közre. A plenáris ülést a Tanács soros elnöke hívja össze. A plenáris ülést szükség szerint, de **évente legalább négy alkalommal** össze kell hívni.

A plenáris ülést akkor is össze kell hívni, ha azt **legalább két oldal vagy a tagok legalább két harmada írásban kezdeményezi**.

A Tanács, a plenáris ülés napirendjére kerülő ügyekben konzultációt folytat, amely alapján

- véleményt nyilvánít,
- állást foglal,
- javaslatot tesz,
- ajánlásokat fogad el,
- saját működésével kapcsolatban határozatokat hoz.

A Tanács alapvető működési jellemzője a teljes autonómia. Ennek alapján a testület maga határozza meg és alakítja ki működését.

A Tanács működésének fő elve, a társadalmi partnerség mentén történő konzultáció, melynek eredményeképpen közös, egységes álláspont kialakítására törekednek. Amennyiben az oldalak készek igényeiket összehangolni és – mindannyiuk számára elfogadható módon – egységes formába önteni, akkor a mindenkori kormánynak kötelessége konzultációs lehetőséget biztosítva meghallgatni és figyelembe venni a jogszabályi környezet kialakításakor.

6. A Tanács Titkársága

A Tanács munkáját titkárság segíti, amely a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság Társadalmi Konzultáció Főosztályán működik.

A Titkárság a Tanácstól elkülönült, koordinációs feladatokat ellátó szervezeti egység, mely elősegíti a Tanács működésével összefüggő adminisztratív és információs feladatok ellátását, valamint biztosítja a Tanács működésének infrastrukturális feltételeit.

7. A Tanács működési feltételei

A Titkárság személyi és tárgyi feltételeiről a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter gondoskodik.

IV. A TANÁCS 2011. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2011. október 11-én kezdte meg munkáját. Az alakuló ülésnek az Országház Vadászterme adott otthont.

Az ünnepélyes keretek között lezajlott, sajtó-nyilvános eseményen Orbán Viktor miniszterelnök mellett több kormány tag és magas szintű állami tisztségviselő is jelen volt.

A Miniszterelnök üdvözölte a Tanács megalakulását és a testület jövőbeni feladatai között kiemelte: *„Mindannyian Magyarország megújításán dolgozunk, igaz mindenki másképp, és a maga helyén, de a megújulás nagy kérdései kivétel nélkül itt fognak feküdni a tanács tárgyalóasztalán.”* A Kormányfő a Tanács sokoldalúságának fontosságát kiemelve hangsúlyozta, hogy *„mindenkinek van egy fontos nézőpontja, ezért érdemes mindenkit bevonni a konzultációba.”*

Összegzésként a Miniszterelnök kifejtette: még több támogatásra, még több erőre és friss gondolatokra van szükség. Ezzel összefüggésben leszögezte, hogy bízik a Tanács munkájában és a konzultációk eredményességében.

A Tanács 2011. évben konzultációt folytatott az alábbi témákban:

1. A gazdaságpolitika, a költségvetés és munka világa kérdéseiről.

A téma előterjesztője, dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a gazdaságpolitikával, illetve a költségvetés és a munka világával kapcsolatosan tartott rövid előadást. Miniszter Úr elemezte és számadatokkal alátámasztottan felvázolta Magyarország jelenlegi gazdasági helyzetét. Leszögezte, hogy a magyar gazdaságpolitika stratégiájának minden célját és alapelvét tartani tudta az ország.

Nagy eredményként értékelte, hogy a fogyasztást szinten tartva reáljövedelem és átlagbér-emelkedést sikerült elérni. A Miniszter szólt a célokról, melyek között első helyen az eladósodás mértékének mérséklése áll. Célként fogalmazta meg továbbá azt, hogy 2014 végéig a térség, valamint az EU legversenyképesebb gazdaságává váljon Magyarország. A

költségvetést illetően elmondta, hogy biztosítani kell a 3% alatti államháztartási hiányt, mert csak ebben az esetben folytathatjuk az EU-s források lehívását. Miniszter Úr tájékoztatta az NGTT-t arról is, hogy véglegesítésre kerül a 16%-os arányos egykulcsos adórendszerre való átállás, amelyről így nyilatkozott: „...ennek a politikai ciklusnak az egyik legnagyobb eredménye lesz gazdaságtörténelmi szempontból, hogy egy tiszta, világos, arányos rendszert, munkahelyteremtést, a növekedést és magát a munkát, a vállalkozást és a gyermekvállalást támogató személyi jövedelemadó rendszerünk lesz.” „Kétszázezer közmunkát, startmunkát, közmunkahelyet, startmunkahelyet leszünk képesek létrehozni.”

Dr. Czomba Sándor foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár az új Munka Törvénykönyvével kapcsolatban szólt. Elmondta, hogy 2012-ben a foglalkoztatás bővülését tekintve az összbővülés 80 %-át a közfoglalkoztatásból, startmunkából, 20 %-át a versenyszférából szeretné elérni a kormány. Leszögezte, hogy gazdasági növekedés nélkül tartós foglalkoztatás növekedés nehezen képzelhető el.

A konzultáció során az alábbi javaslatok, vélemények fogalmazódtak meg az egyes oldalak részéről:

Gazdasági Képviselői Oldal, valamint a Munkavállalói Oldal álláspontja szerint, ki kell alakítani az állam, valamint az üzleti szféra munkaadójának és munkavállalójának háromoldalú érdekegyeztetési fórumát az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácshoz hasonlóan.

A Civil Oldal a foglalkoztatás bővítése kapcsán felhívta a figyelmet a civil szektorban rejlő potenciális lehetőségekre, és együttműködést ajánlott a Kormánnyal abban, hogy a foglalkoztatottak száma és aránya növekedjen a népességben belül.

A Munkavállalói Oldal egyet nem értését fejezte ki a 16%-os, egykulcsos SZJA bevezetésével kapcsolatban.

A Tudomány Oldala felhívta a figyelmet a pontos számadatokkal elvégzett elemzések és hatásvizsgálatok fontosságára, amellyel kapcsolatban felajánlotta együttműködését a Kormány számára.

Az Egyházi Oldal a Kormány részéről elhangzott stratégiai célokkal egyetért, azok értékeit az Oldal képviselői támogatják.

2. Az egészségügyi konszolidációról, struktúraváltás kérdéseiről

Dr. Szócska Miklós egészségügyért felelős államtitkár az egészségügy átalakításáról tartott részletes előadást. A jelenlévőket tájékoztatta, hogy megszületett a nemdohányzók védelméről szóló törvény, bevezetésre került a népegészségügyi termékdíj és Országos Népegészségügyi Központ néven új intézmény születik. Elmondta, hogy átalakításra kerül a háziorvosi rendszer is. A Semmelweis Tervről szólva hangsúlyozta az állami felelősségvállalás kérdését a betegellátásokkal kapcsolatban. Beszélt az üresen álló esetlegesen felszabaduló ingatlanok hasznosításáról vagy eladásukból származó bevételekből az egészségügy központi régiójának fejlesztéséhez szükséges tökeköltségeket fedezik. Az egészségügyi dolgozók számára életpályamodell kialakítását tüzték ki célul. Hangsúlyozta, hogy a jövő egészségügyében a

beteg jogainak védelme is kiemelt szerepet kap. Kiemelte egy új betegjogokkal foglalkozó szervezet fontosságát, a Nemzeti Beteg Fórum megalakulását.

A témához kapcsolódva az Államtitkár felvázolta az egészségüggyel kapcsolatos 5 kihívást, amelyek a következők: demográfiai, népegészségügyi forrásteremtés, fenntartható struktúra kialakítása, emberi erőforrás, krízishelyzet menedzselése, politikai fenntarthatóság. Az Államtitkár tájékoztatott továbbá arról is, hogy megszületett az intézmények átadás-átvételéhez megfelelő és szükséges jogszabály, illetve Alkotmány-módosítás. Előadásából az is kiderült, hogy az intézmények adósságállománya miatt moratóriumot léptettek életbe, mely szerint a működési hatékonyságot meghaladó mértékű beszerzésekhez már EMSZI engedély kell. Tervben van a praxiskezelő bevezetése is. Az ügyeleti rendszert védőnői hálózattal, iskola orvosi ellátással és szakápolókkal kívánják megerősíteni.

A Civil Oldal kifejtett véleménye szerint, bízik abban, hogy a Kormányzat által vázolt struktúra váltás egészségügyi ellátórendszer megújulását, biztonságos és jól működő fejlődést fog eredményezni. Felhívták a figyelmet a struktúra váltás hatékony kommunikálásának fontosságára, amelyben segítségüket felajánlva kívánnak részt venni. Kiemelték az egészségügyi dolgozók számára felállítandó életpálya modell fontosságát, valamint újraszabályozás igényét vetették fel az egészségügyi kártérítési perek kérdésében.

A Munkavállalói Oldal az egészségügyben dolgozó közalkalmazottak megalázó kereseti viszonyaira hívta fel a Tanács, valamint a kormányzat figyelmét.

A Tudomány Oldalának véleménye szerint aktívabb egészségügyi munkavállalói stratégia kidolgozása lenne szükséges.

A Munkaadói Oldal az egészségipar, a gyógyturizmus, valamint a hálapénz kérdéseinek rendezésére hívta fel a kormányzati képviselők figyelmét.

3. A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról

4. A 300.000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés 2012. évi elvárt mértékéről, és a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékéről

A 3. és a 4. témakört Czomba Sándor foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár terjesztette elő. Az Államtitkár arról tájékoztatott, hogy a minimálbérrel kapcsolatosan az Országgyűlés 2011. november 21-én jóváhagyta az adótörvények módosítását, amelynek részeként 2012. január 1-től a személyi jövedelemadóból kivezetésre kerül az adójóváírás, emelkedik a munkavállalók által fizetett egészségbiztosítási járulék. Azt is elmondta, hogy az alacsony munkabéren foglalkoztatott munkavállalók nettó bérének megőrzése érdekében javaslatot tesznek a minimálbér és a garantált bérminimum tekintetében. A javaslat szerint 2012. január 1-jétől a minimálbér havi 93 000 Ft-ra, garantált bérminimum pedig 108 000 Ft-ra emelkedik. A kötelező bérminimumok emelése közel 800 ezer főt érint közvetlenül a versenyszférában. Tájékoztatta a Tanácsot arról, hogy a jelenleg hatályos minimálbér rendelet helyett új rendelet kiadására és a jelenlegi hatályon kívül helyezésére tesznek javaslatot a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében.

Tájékoztatta az NGTT-t arról, hogy az elmúlt időszakban számos esetben folytattak szakértői szintű egyeztetéseket az oldalak képviselőivel, melyek eredményeit igyekeztek beépíteni a tervezetbe.

Az Államtitkár vázolta az elvárt béremelésre és bérkompenzációra vonatkozó kormányzati javaslatot.

A 3. és 4. pont szerinti konzultáció során az alábbi javaslatok fogalmazódtak meg az egyes oldalak részéről:

A Gazdasági Képviselői Oldal az alábbi javaslatokat fogalmazta meg:

- **jeljen meg a szóban forgó kormányrendelet-tervezetet megalapozó két törvény alapján végrehajtási rendelet is,**
- **javasolták, hogy legyen pontosabb megfogalmazása a béren kívüli juttatások beszámításának,**
- **javasolták, hogy tegyék lehetővé a munkáltatók számára 2012. évben a visszaható hatályú béremelés lehetőségét,**
- **javasolták, hogy kerüljön egyértelműen rögzítésre az, hogy a havi bevallásban milyen adatokat kell közölni az egyes munkavállalókról,**
- **javasolták, hogy amennyiben az elvárt béremelés csupán technikai okokból nem történik meg adott hónapban, akkor az adott évben saját revízió (önrevízió) keretében lehessen korrigálni, és ennek ne legyen hátrányos következménye.**

Az Egyházi Oldal, valamint a Gazdaság Képviselői Oldal javasolta, hogy a béremelésről szóló kormányrendelet mellé Útmutató is készüljön, amely megkönnyíti a kormányrendelet gyakorlati alkalmazását, és lehetővé teszi az egységes értelmezését.

A Munkavállalói Oldal a hatástanulmányok fontosságára hívta fel a figyelmet.

A 2011. évben tartott konzultációk során a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács egységes, egyeztetett álláspontot, javaslatot, ajánlást nem fogalmazott meg.

V. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK ÉS MEGJELENÉSEK

1. Nemzetközi konferencián való részvétel

A holland Gazdasági Társadalmi Tanács szervezésében **2011. november 9-10-én, Hágában** konferenciát rendeztek az Európai Gazdasági Bizottságok elnökeinek és főtítkárainak éves találkozója keretében.

Magyarországot, az NGTT Soros Elnöke, dr. Parragh László felkérésére **Belánszky-Demkó Zsolt** a Tanács titkársági feladatait ellátó főosztály vezetője képviselte.

A Főosztályvezető előadást tartott a konferencián, amelyben **bemutatta az újonnan megalakult Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács intézményét.** A különböző országok nemzeti tanácsai örömmel fogadták az újonnan megalakult NGTT-t és sok sikert kívántak működéséhez.

2. Tagság kezdeményezése az AICESIS nemzetközi szervezetben

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács kezdeményezte **tagságát** egy nemzetközi szervezetben, nevezetesen a **Gazdasági és Szociális Tanácsok és Hasonló Intézmények Nemzetközi Szövetségbe (AICESIS)**. A tagfelvételhez szükséges éves tagdíj befizetésének jóváhagyásáról a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium döntött, a tagfelvételi eljárás jelenleg is folyamatban van.

A Jelentést a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2012. április 12. napján tartott plenáris ülésén elfogadta.